

SIPALIWINI I

Reinoud Norde

Vandaag komen wij uit het bos.

Voor ons spreidt zich de savanne uit. Lichtgroene heuvels bezaaid met kronkelboompjes worden afgewisseld door kreken en zwampen vol Maurisiepalmes.

Aan de horizon zien we de blauwige kammen van het Toemoek Hoemak gebergte. Het land is prachtig stil en helder.

Na de schemer en de vochtigheid van het woud werkt de savanne bevrijdend. Er waait een verkoelend windje. Wij zien de verte weer, waar we heen gaan.

Dit zal voor de komende zes maanden ons werkterrein zijn. Planten verzamelen en de vegetatie beschrijven, we kunnen haast niet wachten.

Lastige insecten zijn er volop. Dat wel.

Er zal ook lang gelopen worden. Drie paar veldschoenen zijn aan het eind van de expeditie, na tweeduizend kilometer te voet, tot op de draad versleten.

We gaan waar geen pad is. Alleen tapirs hebben er hun netwerk.

Sipaliwini, een droomland.



STEKELROG en STROOMVIS

De afgelopen dagen was het vrachten geblazen. Voedsel en onderzoeksspullen moesten vervoerd worden van de airstrip naar ons basiskamp aan de Sipaliwini kreek. Samen met John, Leo, Akonfoedoe en Pikiempai peddelen en slepen we alles in een paar kleine korjalen stroomopwaarts. Voor mij is dit de eerste onderdompeling (soms letterlijk) in de tropen.

Groepen gele vlinders en kanjers van ijsvogels dwarrelen om ons heen. Kwit-kwit-ja-ba fluit het bos. En kamerplanten hoef ik ook niet meer in vensterbank. Miezers zijn het in vergelijking met de weelderige groeiers aan de oever.

In de Sipaliwini, de rivier van de zoetwaterroggen, schuilt gevaar voor de nieuweling.

Over de vlekkerige bodem schiet plotseling een zandwolk weg. Daar was ik dus net niet op gaan staan. Een zwiep met de stekelstaart is niet dodelijk, maar je ligt wel wekenlang met een opgezwollen been in je hangmat. Zegt Leo.

Bij het passeren van een kleine soela krijg ik mijn volgende waarschuwing. In de donkere kolk achter de stroomversnelling kronkelt een schaduw. “Mijnheer, pas op, een stroomvis!” Het duurt even voordat ik ‘sidderaal’ op mijn scherm heb. Het geeft een schok.

Dat “Mijnheer” is trouwens al snel “mijnheer Reinoud”.

FREDERIK

Wakker worden in het basiskamp is ontwaken in een nieuwe wereld. Na een nacht wiebelige hangmatslaap hoor ik een steeds luider suizen in de toppen, dat weer afneemt alsof de wind is gaan liggen. Brulapen doen hun nummer koorzang.

Nog wat wazig van de slaap steek ik een arm uit om me op te trekken aan een touw, dat van de nok hangt. Op dat moment verstart mijn beweging door een schreeuw van Frederik, onze kok. Hij is al op om de eerste serie alesie voor het ontbijt klaar te stomen. Gelukkig ziet hij mij omhoog grijpen naar een touwachtige spitskopslang en geeft zijn brul. Danki denk ik nu nog.

We zijn Frederik trouwens wel meer dank verschuldigd. Zonder zijn gepeperde anjoemara snacks, gebarbekotte pingo of geroosterde powisi zou ons expeditieleven veel minder smakelijk geweest zijn.

En altijd zingen.



Frederik

DIAPOKOIMAPE

De Trio indianen uit het zuiden noemen de Sipaliwini Savanne een ‘land vol stenen’: diapokoimape. Zij zijn vertrouwd met dit gebied, ze jagen er, het is hun wereld. Het zal trouwens maanden duren voordat we met de eerste Trio zullen kennismaken.

Voorlopig zijn we op onszelf aangewezen.

We hebben het te druk voor bezoekjes aan de burens. We, dat zijn Feddo Oldenburger en ik, Reinoud Norde, de plantkundigen plus Hans Riezebos, de landschaps- en bodemdeskundige. Vers uit Nederland.

Allemaal voor ons nieuwe planten komen voorbij. Zo'n tweehonderd soorten grassen en verwanten alleen al. Wat een rijkdom.

Als we even opkijken flappen kleurige ara's langs en stinkgieren komen boven ons draaien om te kijken 'of het al zover is'. Frederik vindt een nest van een kolibrie. Nou ja, nest... Een geplakt kommetje niet groter dan een polshorloge.

Nieuw is alles.

Steeds veel zweten en veel water drinken, daar ontkomen we niet aan. Alles plakt en overal worden we gestoken. De trangabakka's komen me mijn neus uit. Ach, alles went, als het moet.



Tussen de rotsblokken hangt soms een sterke roofdierenlucht. Net Artis. Hier heeft een tigris liggen slapen. Gelukkig is ie op tijd wakker geworden. Weken later zie ik mijn eerste jaguar met soepele sprongen door het savannegras wegspringen. Wie van ons tweeën is er niet bang?

Van wie is die savanne eigenlijk?

VIER GEBROEDERS

Dwars over de savanne lopen we naar een markant kwartet heuvels, door ons de Vier Gebroeders genoemd. De Trio's weten wel beter. Mamija is de naam voor hun heuvels. Aan de voet slaan we ons kamp op. Hier zijn we bijna aan het eind van Suriname. Dit wordt een verblijf vol verrassingen. We hebben ons nauwelijks geïnstalleerd of nieuwe dieren dienen zich aan.

Een geheel blauwe kikker, dat geloof je toch niet! Op een avond vangen we een paar kleine springertjes die er blauw uitzien. Daar heb je het al, denk ik, de tropenkolder. De volgende ochtend zijn ze nog steeds blauw, zie ik. Ook de anderen beginnen het te geloven. De kikkerdeskundige Rinus Hoogmoed, die ons expeditieteam is komen versterken, weet het al wel bijna zeker: een nieuwe soort. Nieuw voor de wereld en dat in Suriname. Daar wil ik, zelfs als het er niet is in de niet aanwezige koelkast, graag een pilsje op drinken.



Jubitana verzamelt

Ondertussen blijven we planten verzamelen en drogen. Daar zitten ook nieuwe soorten tussen. Meer dan dertig blijkt achteraf. Een beetje ontdekkingsreiziger voel ik me.

Voor Leo Roberts, vroeger balatableeder, is het gewoon werk. Hij is thuis buiten.
Regelmatig gaan we samen planten verzamelen en vegetatieopnamen maken nadat hij mij
eerst heeft gezegd: "Mijnheer Reinoud, ik kan niet snel lopen, maar wel lang".
Ik heb het geweten. *(wordt vervolgd)*

